

České stopy v rakouském Oetzu.

Oetz je tyrolské městečko ležící v úzkém údolí Oetztal mezi alpskými velikány. Údolím protéká divoká říčka Aache - přítok řeky Inn. Malebnou oblast najdeme na mapě Rakouska jihozápadně od města Innsbruck. Podle městečka se také nazývá místní část alpského pohoří Oetztalské Alpy. A věřte, nevěřte v této nevelké obci se setkáte se jmény hned dvou osobností jejichž činnost dosti významně ovlivnila vzhled a život jak našeho hlavního města, tak i řady dalších míst.

Vyjdete-li si při hezkém počasí na procházku po pravém břehu Aachy, proti jejímu toku, narazíte za necelou hodinku po přechodu můstku, který ji v těch místech překlenuje, na malý památníček. Nápisu na pamětní desce na něm umístěné budete dobře rozumět. Je psán česky. Začtete-li se do něj, dozvíte se, že někde tady ve vlnách říčky Aache skončil v r.1884 život jednoho ze zakladatelů tělocvičné organizace Sokol - Dr.Miroslava Tyrše. O umístění pomníčku v těchto místech se zasloužili v šedesátých letech minulého století zahraniční členové Sokola.

Dr. Tyrš, v té době profesor dějin umění na universitě v Praze, byl tehdy v srpnu v městečku na ozdravném pobytu, který mu měl pomoci od depresí, jimiž trpěl. Bydlel v hotelu Kassl, který vidíte nahoře na obrázku a chodil na procházky právě po cestě vedoucí podél řeky Aache. Z jedné procházky se ale nevrátil a po usilovném hledání bylo až po několika týdnech jeho mrtvé tělo nalezeno v řece. Vyskytly se i domněnky, že svůj život tam ukončil dobrovolně.

Navštívit místo úmrtí jednoho ze svých zakladatelů jezdí nyní častěji i čeští Sokolové.

Tu druhou osobnost i svoji vlast si připomenete, zajdete-li do místního malého muzea.

Prohlížíte si exponáty a nevěříte svým očím. Řada obrázků na zdi vám - stejně jako socha před muzeem - připomíná východočeský Kuks. Při čtení popisek k nim pak zjistíte, že to jsou náčrty pro Prahu a další místa v Čechách významného barokního sochaře Matyáše Brauna, který v Praze v r. 1738 i zemřel. A právě v této

oblasti - v nedaleké obci Sautens - se zmíněný muž v r. 1684 narodil. Později dostal od kláštera Stams podporu k pobytu a studiu v Itálii. V r.1704 se poprvé setkal v Bolzanu s majitelem Kuksu hrabětem Šporkem. Při nedostatku práce doma mu pak klášter ze Stams zprostředkoval zakázku od opata bratrského cisterciáckého kláštera v Čechách - v Plasech. Opat objednal zhotovení sousoší sv. Luitgardy pro pražský Karlův most, které je dnes považováno za umělecky nejhodnotnější dílo pro tento most vytvořené. Sousoší za něj bylo zapláceno 1200 zlatých založilo Braunovu slávu v Čechách, které se mu staly domovem. V jeho dílně poté pracovalo na mnoha zakázkách šest společníků i pomocné síly a učňové. Pochází z ní jak ještě další sochy pro Karlův most - socha sv. Iva a zřejmě i socha sv. Ludmily - tak i např. sochařská výzdoba řady pražských paláců a mnoho umělecky velmi

hodnotných sochařských prací nacházejících se v různých místech zejména ve středních, severních, východních i západních Čechách. K nejnámějším patří např. velký soubor plastik zhotovených na objednávku hraběte Šporka pro Kuks ve východních Čechách a skupina soch označovaných jako Betlém a nacházejících se v Novém lese nedaleko obce Žireč, rovněž ve východních Čechách.

V řadě míst, jako např. u zámku Valeč v západních Čechách a také u výše zmiňované Luitgardy na Karlově mostě již můžete obdivovat pouze kopie jeho prací, protože originály byly uloženy v Národním muzeu a jiných objektech. Braun byl rovněž výborný řezbář. Jeho řezbářskými pracemi se např. v Praze může pochlubit bývalá jezuitská kolej ve Starém

Městě v Klementinu a kostel sv. Klimenta tamtéž. Spolu s Ferdinandem Maxmiliánem Brokoffem je zařazován mezi nejvýznamnější sochaře našeho baroka. Zemřel dne 15. února 1738 ve věku 54 roků na tehdy častou nemoc sochařů - souchotiny - v Praze a to v domě "U kamenného stolu" proti věži novoměstské radnice na Karlově náměstí č. 24, kde s rodinou tehdy bydlel. Jeho ostatky jsou pohřbeny v gotickém kostele sv. Štěpána na Novém Městě. Hrob se v kostele nachází před kaplí, která se nazývá Kornelská. Na domě v němž zemřel je umístěna pamětní deska. Půjdete-li kolem něj na procházku, nezapomeňte se podívat v přízemí u průchodu do zajímavého dvora na pěkné dřevěné stropy, které se v něm zachovaly. Dům byl totiž v renesanční době přestavěn z původních dvou domů gotických a v polovině 18. století pak jen částečně barokně upraven.

A vraťme se ještě na chvíli k obci Oetz. Při případné návštěvě oblasti si ji nezapomeňte prohlédnout. Má zachované jak staré domy v centru tak i pěkný kostel mající pozdněgotické jádro a barokně přestavěný v první polovině 18. století. U kostela najdete zajímavý hřbitov plný krásných, železných, kovaných křížů. S takovými se dnes jinde setkáte již jen zřídka. Kovanými kříži se tam

nadále osazují prý i nové hroby. Budova výše zmíněného muzea označovaná jako "Věžový dům" je nejstarší světskou stavbou v obci poprvé připomínanou v r. 1376. Socha, kterou před ní vidíte na obrázku, představuje Trpělivost. Dům byl od roku 1550 v majetku rodiny Rottů a později měnil majitele. Byl používán jako sídlo správy a úložiště zboží a patrně od počátku 17. století byl sídlem správy statků kláštera Frauenchiemsee. Z té doby pochází také jeho současný vzhled. Po sekularisaci kláštera v r. 1803 sloužil jako obydlí. Po novodobé generální opravě stal sídlem muzea a knihovny. Podstatnou část sbírek představují krajinomalby z tamní oblasti, sbírané místním galeristou Hansem Jägerem. Připomíná se tam i dílo v místě narozených, ale jinde proslavených osobností, mezi nimiž vyniká zejména Matyáš Bernard Braun. V historickém centru obce se zachovalo ještě několik dalších starých domů se zajímavými sgrafity resp. malbami na fasádě pocházejícími i z 18. století. V souvislosti s úmrtím Dr. Tyrše se na začátku této stati hovoří také o hotelu Kassl a tento hotel je ukázán i na prvním obrázku. Byl vystavěn již v r. 1605. Nejstarší část se ještě zcela zachovala i když na jeho dnešním vzhledu se podílí také pozdější přístavba. V obci lze přes informační středisko získat příjemné ubytování rovněž v soukromých domech. A ještě uvedu, že obec se nachází v nadmořské výšce 820m a údolí Oetztal ve kterém se nachází, obklopuje 250 kopců o výšce nad 3.000m včetně nejvyšší hory Tyrolska - Wildspitze. A do města Innsbrucku, centra Tyrolska, to odtud je dosti blízko a i tam si můžete připomenout naši minulost.

Konkrétně mám na mysli zámek Ambras, který nechal ze staršího objektu přestavět v renesančním slohu pro svoji nerovnorodou manželku Philippinu Welserovou Ferdinand Tyrolský. Tentýž, který byl v době panování

prvního Habsburka v království Českém - svého otce Ferdinanda I.- u nás jeho místodržitelem v letech 1547 - 1566 a položil základní kámen k letohrádku Hvězda v Praze. U zámku Ambras si nechal postavit také muzeum pro své rozsáhlé umělecké sbírky . Ze zajímavostí dnešních sbírek zasluhuje zvláštní zmínku sbírka turnajových brnění z 15.stol. a galerie portrétů Habsburků od 15.do 19.stol. od řady významných malířů své doby jako např. Cranacha, Rubense, Velásqueze a dalších.Mezi zvláštnostmi najdete i obraz našeho Jana Žižky. A stejně jako na pražském hradě v objektu najdete pozoruhodný Španělský sál.

Budete-li mít štěstí a Svatý Petr vám nadělí dobré počasí nebude mít cesta do Oetzu chybu. A nebude - li tento svatý k vám milostivý vězte, že tam je dost restaurací a v nich je ke koupi i jablečný závin, který vám bude určitě chutnat. Na cestu si nezapomeňte vzít i v létě i teplejší oblečení. V tamních horách se můžete i v srpnu brouzdat sněhem !